Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

19. dubna 2012 *

„Soudní spolupráce v občanských věcech — Nařízení (ES) č. 1346/2000 — Článek 3 odst. 1 — Žaloba, která se pojí s úpadkovým řízením a která s ním úzce souvisí — Nařízení (ES) č. 44/2001 — Článek 1 odst. 1 a 2 písm. b) — Pojmy ‚občanská a obchodní věc' a ‚konkurs' — Žaloba podaná na základě postoupení práva na podání odpůrčí žaloby insolvenčním správcem"

Ve věci C-213/10,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litva) ze dne 27. dubna 2010, došlým Soudnímu dvoru dne 4. května 2010, v řízení

F-Tex SIA

proti

Lietuvos-Anglijos UAB „Jadecloud-Vilma",

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení A. Tizzano, předseda senátu, M. Safjan, M. Ilešič, E. Levits a M. Berger (zpravodajka), soudci,

generální advokátka: V. Trstenjak,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za F-Tex SIA M. Nosevičem, advokatas,

— za Lietuvos-Anglijos UAB „Jadecloud-Vilma" R. Bukauskasem, advokatas,

— za litevskou vládu D. Kriaučiūnasem a L. Liubertaite, jako zmocněnci,

— za německou vládu T. Henzem a J. Kemper, jako zmocněnci,

— za řeckou vládu M. Michelogiannaki, jakož i K. Georgiadisem a D. Kalogirosem, jako zmocněnci,

— za Evropskou komisi A. Steiblytė a M. Wilderspinem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: litevština.

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 3 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. května 2000 o úpadkovém řízení (Úř. věst. L 160, s. 1; Zvl. vyd. 19/01, s. 191) a čl. 1 odst. 2 písm. b) a čl. 2 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42).

2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi společností F-Tex SIA (dále jen „F-Tex“) a Lietuvos-Anglijos UAB „Jadecloud-Vilma“ (dále jen „Jadecloud-Vilma“) ve věci vrácení částky 523 700,20 LTL spolu s úroky, kterou společnosti Jadecloud-Vilma zaplatila společnost Neo Personal Light Clothing GmbH (dále jen „NPLC“), když se tato posledně uvedená společnost nacházela v insolvenci.

Právní rámec

Nařízení č. 1346/2000

3 Podle jeho šestého bodu odůvodnění se nařízení č. 1346/2000 omezuje na „ustanovení, která upravují příslušnost pro zahájení úpadkových řízení a rozhodnutí, která jsou učiněna přímo na základě úpadkových řízení a s takovými řízeními úzce souvisí“.

4 Článek 3 odst. 1 nařízení č. 1346/2000, který upravuje mezinárodní příslušnost, stanoví následující základní pravidlo příslušnosti:

„Soudy členského státu, na jehož území jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka, jsou příslušné k zahájení úpadkového řízení. V případě společnosti nebo právnické osoby se za místo, kde jsou soustředěny hlavní zájmy, považuje sídlo, pokud není prokázán opak.“

5 Článek 25 nařízení č. 1346/2000, který upravuje uznávání a vykonatelnost jiných rozhodnutí, stanoví ve svém prvním a druhém odstavci následující:

„1. Rozhodnutí učiněná soudem, jehož rozhodnutí o zahájení řízení je uznáno podle článku 16, která se týkají průběhu a skončení úpadkového řízení, a vyrovnání tímto soudem schválená se rovněž uznávají bez dalších formálních náležitostí. Tato rozhodnutí jsou vykonatelná podle článků 31 až 51 (s výjimkou čl. 34 odst. 2) Bruselské úmluvy o příslušnosti a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, ve znění úmluv o přistoupení k uvedené úmluvě.

První pododstavec se rovněž vztahuje na rozhodnutí, která vyplývají přímo z úpadkového řízení, a na rozhodnutí, která s ním úzce souvisejí, i když je učinil jiný soud.

[…]

2. Uznávání a výkon rozhodnutí jiných než uvedených v odstavci 1 se řídí úmluvou uvedenou v odstavci 1, pokud je použitelná.“

Nařízení č. 44/2001

6 Nařízení č. 44/2001 nahrazuje ve vztazích mezi členskými státy Úmluvu ze dne 27. září 1968 o soudní příslušnosti a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 1972, L 299, s. 32, dále jen „Bruselská úmluva“).

7 Podle sedmého bodu odůvodnění uvedeného nařízení „by oblast působnosti tohoto nařízení měla zahrnovat všechny hlavní věci spadající do oblasti občanského a obchodního práva kromě určitých přesně stanovených záležitostí“.

8 Článek 1 nařízení č. 44/2001 definuje jeho působnost takto:

„1. Toto nařízení se vztahuje na věci občanské a obchodní bez ohledu na druh soudu. Nevztahuje se zejména na věci daňové, celní a správní.

2. Toto nařízení se nevztahuje na:

[…]

b) konkursy, vyrovnání a podobná řízení;

[…]“

9 Článek 2 odst. 1 uvedeného nařízení upravuje následující základní pravidlo příslušnosti:

„Nestanoví-li toto nařízení jinak, mohou být osoby, které mají bydliště na území některého členského státu, bez ohledu na svou státní příslušnost žalovány u soudů tohoto členského státu.“

10 Článek 60 odst. 1 tohoto nařízení stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se v případě společností nebo jiných právnických osob nebo sdružení fyzických nebo právnických osob „bydlištěm“ rozumí místo, kde má tato osoba své:

a) sídlo nebo

b) ústředí nebo

c) hlavní provozovnu.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

11 Mezi únorem a červnem 2001 zaplatila společnost NPLC, jejíž sídlo se nachází v Německu a která byla v té době v úpadku, částku 523 700,20 LTL společnosti Jadecloud-Vilma, jejíž sídlo je v Litvě.

12 Dne 24. ledna 2005 zahájil Landgericht Duisburg (Německo) proti společnosti NPLC úpadkové řízení. Podle zjištění předkládajícího soudu byla jedinou věřitelkou společnost F-Tex se sídlem v Lotyšsku.

13 Dohodou ze dne 28. srpna 2007 insolvenční správce určený v rámci řízení zahájeném proti společnosti NPLC postoupil společnosti F-Tex veškeré pohledávky, které měla společnost NPLC vůči třetím osobám, včetně práva požadovat od společnosti Jadecloud-Vilma vrácení částek, které tato společnost získala v období od února do června 2001. Toto postoupení bylo schváleno, aniž insolvenční správce poskytl jakékoli záruky ohledně obsahu pohledávek, jejich výše či jejich faktické a právní

vymahatelnosti. F-Tex neměla zákonnou povinnost takto postoupené pohledávky vymáhat. V případě, že by se tak rozhodla učinit, bylo dohodnuto, že insolvenčnímu správci zaplatí 33 % z příjmů, které vymáháním získá.

14 Usnesením ze dne 19. srpna 2009 Vilniaus apygardos teismas (Litva) zamítl žalobu podanou společností F-Tex, která zněla na to, aby byla společnosti Jadecloud-Vilma uložena povinnost zaplatit jí částku 523 700,20 LTL, zvýšenou o úroky, kterou posledně uvedená společnost získala od společnosti NPLC. Vilniaus apygardos teismas měl za to, že k projednání této žaloby jsou příslušné německé soudy, jelikož úpadkové řízení proti společnosti NPLC bylo zahájeno v Německu.

15 Dne 5. listopadu 2009 Lietuvos apeliacinis teismas (Litva) na základě odvolání podaného společností F-Tex, rozhodnutí Vilniaus apygardos teismas změnil a tuto věc mu vrátil. Lietuvos apeliacinis teismas měl za to, že příslušnost upravená v čl. 3 odst. 1 nařízení č. 1346/2000 k projednání odpůrčí žaloby není výlučná a že vzhledem k okolnostem věci musí být tato žaloba posouzena v místě sídla žalované.

16 Rozhodnutím ze dne 25. listopadu 2009 Landgericht Duisburg konstatoval, že žaloba, kterou u něho podala společnost F-Tex proti společnosti Jadecloud-Vilma, nespadá do jeho příslušnosti především proto, že sídlo žalované se nenachází v Německu, a sdělil společnosti F-Tex, že její žaloba bude patrně odmítnuta jako nepřípustná. F-Tex vzala tuto žalobu zpět.

17 Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, u něhož podala společnost Jadecloud-Vilma proti rozhodnutí Lietuvos apeliacinis teismas ze dne 5. listopadu 2009 opravný prostředek, se rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je nutno s ohledem na rozsudky Soudního dvora [ze dne 22. února 1979] ve věcech Gourdain [133/78, Recueil, s. 733] a [12. února 2009, Seagon, C-339/07, Sb. rozh. s. I-767] vykládat čl. 3 odst. 1 nařízení č. 1346/2000 a čl. 1 odst. 2 písm. b) nařízení č. 44/2001 v tom smyslu, že:

a) soud, u něhož probíhá úpadkové řízení, je výlučně příslušný k rozhodnování o věřitelských odpůrčích žalobách (*actio pauliana*), které přímo vyplývají z úpadkového řízení nebo s takovým řízením úzce souvisejí, a výjimky z takové soudní příslušnosti mohou vyplývat pouze z jiných ustanovení nařízení č. 1346/2000;

b) věřitelskou odpůrčí žalobu podanou jediným věřitelem společnosti, vůči níž bylo zahájeno úpadkové řízení v jednom členském státě, která

— je podána v jiném členském státě,

— je založena na právu uplatnit vůči třetí osobě, která je žalovanou stranou, pohledávku, která byla žalobci postoupena insolvenčním správcem na základě úplatné dohody, a rozsah práv insolvenčního správce v prvním členském státě je z tohoto důvodu omezen, a

— není spojena s nebezpečím pro další možné věřitele,

je třeba kvalifikovat jako občanskou a obchodní věc ve smyslu čl. 1 odst. 1 nařízení č. 44/2001?

2) Je nutno právo žalobce na účinnou právní ochranu, které Soudní dvůr uznává jako obecnou zásadu unijního práva a které je zaručeno článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie, chápat a vykládat v tom smyslu, že:

a) vnitrostátní soudy, jež jsou příslušné k rozhodnutí o věřitelské odpůrčí žalobě na základě (v závislosti na vztahu této žaloby k úpadkovému řízení) čl. 3 odst. 1 nařízení č. 1346/2000 nebo čl. 2 odst. 1 nařízení č. 44/2001, nemohou odmítnout svou příslušnost?

b) když soud jednoho členského státu prohlásil věřitelskou odpůrčí žalobu za nepřípustnou z důvodu své nepříslušnosti, může se soud jiného členského státu prohlásit z vlastního podnětu za příslušný, aby zaručil právo žalobce na zákonného soudce, navzdory skutečnosti, že podle ustanovení unijního práva, jež upravují mezinárodní příslušnost, není k takovému konstatování oprávněn?

K předběžným otázkám

Ke druhé části první otázky

18 Podstatou druhé části první otázky předkládajícího soudu, kterou je třeba posoudit na prvním místě, je, zda žaloba podaná proti třetí osobě věřitelem dlužníka, vůči němuž bylo zahájeno úpadkové řízení, jednajícím na základě postoupení pohledávky odsouhlasené insolvenčním správcem určeným v rámci tohoto řízení, spadá do působnosti nařízení č. 1346/2000, jelikož přímo vyplývá z uvedeného řízení a s takovým řízením úzce souvisí, nebo se na ni vztahuje nařízení č. 44/2001, jelikož spadá pod pojem občanská nebo obchodní věc.

Úvodní poznámky

19 Úvodem je třeba upřesnit oblasti působnosti nařízení č. 44/2001 a 1346/2000.

– Nařízení č. 44/2001

20 Článek 1 první pododstavec Bruselské úmluvy, která byla nahrazena nařízením č. 44/2001, stanovil, že se tato úmluva vztahuje na věci občanské a obchodní bez ohledu na druh soudu. Její článek 1 druhý pododstavec vyloučil některé specifické věci, mezi nimi v bodě 2 i „konkursy, vyrovnání a podobná řízení“.

21 Jak Jenardova zpráva k Úmluvě ze dne 27. září 1968 o příslušnosti a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 1979, C 59, s. 1), tak i Schlosserova zpráva k Úmluvě ze dne 9. října 1978 o přistoupení Dánského království, Irska a Spojeného království Velké Británie a Severního Irska k uvedené úmluvě, jakož i protokolu o jejím výkladu Soudním dvorem (Úř. věst. 1979, C 59, s. 71) uváděly, že věci, na které se vztahuje tato výjimka, musí spadat do působnosti jiné úmluvy. Schlosserova zpráva v bodě 53 upřesnila, že působnosti obou úmluv musí být vymezeny takovým způsobem, aby zabránily jakýmkoli právním mezerám a pochybnostem při kvalifikaci.

22 Ve výše uvedeném rozsudku Gourdain, vydaném v souvislosti s Bruselskou úmluvou, Soudní dvůr vymezil rozsah dotčeného vyloučení. V bodě 4 uvedeného rozsudku uvedl, že k tomu, aby rozhodnutí související s úpadkovým řízením byla vyloučena z působnosti Bruselské úmluvy, je třeba, aby přímo vyplývala z úpadku a úzce souvisela s daným konkurzním nebo vyrovnacím řízením.

23 V rozsudku ze dne 2. července 2009, SCT Industri (C-111/08, Sb. rozh. s. I-5655) vydaném po vstupu v platnost nařízení č. 44/2001, Soudní dvůr rozhodl, že vzhledem k tomu, že toto nařízení nahradilo Bruselskou úmluvu, platí výklad této úmluvy i pro uvedené nařízení, pokud je možno považovat dotčená

ustanovení za rovnocenná, což je případ čl. 1 odst. 2 písm. b) tohoto nařízení a čl. 1 druhého pododstavce bodu 2 Bruselské úmluvy, která mají shodné znění. Soudní dvůr převzal kritérium, podle něhož se žaloba pojí s úpadkovým řízením, jestliže přímo vyplývá z úpadku a úzce souvisí s daným konkurzním nebo vyrovnacím řízením, a k tomu upřesnil, že určující pro rozhodnutí, zda se použije uvedená výjimka, je intenzita vztahu existujícího – ve smyslu výše uvedené judikatury ve věci Gourdain – mezi žalobou a úpadkovým řízením (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek SCT Industri, body 22 až 25).

– Nařízení č. 1346/2000

24 Nařízení č. 1346/2000 přebírá ve stejném znění ustanovení úmluvy upravující úpadková řízení, otevřené k podpisu členských států v Bruselu dne 23. listopadu 1995.

25 Jak uvedl předkládající soud, posuzoval Soudní dvůr ve výše uvedeném rozsudku Seagon kritéria umožňující určit, zda je žaloba zahrnuta do působnosti čl. 3 odst. 1 tohoto nařízení.

26 V bodě 20 uvedeného rozsudku Soudní dvůr zdůraznil, že šestý bod odůvodnění nařízení č. 1346/2000 používá k vymezení předmětu nařízení právě kritérium formulované ve výše uvedeném rozsudku Gourdain. Podle tohoto bodu odůvodnění by se totiž uvedené nařízení mělo omezit na ustanovení, která upravují příslušnost pro zahájení úpadkových řízení a přijetí rozhodnutí, která vyplývají přímo z úpadkového řízení a úzce s ním souvisí.

27 Soudní dvůr z toho vyvodil, že s ohledem na tento úmysl zákonodárce a na užitečný účinek uvedeného nařízení musí být jeho čl. 3 odst. 1 vykládán v tom smyslu, že soudům členského státu příslušného pro zahájení úpadkového řízení přiznává rovněž mezinárodní příslušnost rozhodnout o žalobách, které přímo vyplývají z uvedeného řízení a úzce s ním souvisí (výše uvedený rozsudek Seagon, bod 21).

28 Je třeba dodat, že toto dvojí kritérium je použito i v čl. 25 odst. 1 prvním pododstavci nařízení č. 1346/2000, který upravuje uznávání a vykonatelnost rozhodnutí, která se týkají průběhu a skončení úpadkového řízení. Na základě druhého pododstavce tohoto odstavce 1 se první pododstavec rovněž vztahuje na rozhodnutí, která vyplývají přímo z úpadkového řízení, a která s ním úzce souvisejí, i když je učinil jiný soud. Podle druhého odstavce uvedeného článku 25 se jiná rozhodnutí než ta, která jsou uvedena v odstavci 1, řídí nařízením č. 44/2001, pokud je použitelné.

– Ke vztahu mezi nařízeními č. 1346/2000 a 44/2001

29 Z výše uvedeného v první řadě vyplývá, že čl. 1 odst. 2 písm. b) nařízení č. 44/2001 vylučuje z oblasti působnosti tohoto nařízení, které se má podle svého sedmého bodu odůvodnění použít na všechny věci spadající do oblasti občanského a obchodního práva kromě určitých přesně stanovených záležitostí, pouze žaloby, které vyplývají přímo z úpadkového řízení, a které s ním úzce souvisejí. Ze stejných úvah zadruhé vyplývá, že do oblasti působnosti nařízení č. 1346/2000 spadají pouze žaloby, které vyplývají přímo z úpadkového řízení a které s ním úzce souvisejí.

30 K odpovědi na druhou část první otázky je tedy třeba zjistit, zda žaloba v původním řízení musí být na základě skutečností předložených předkládajícím soudem považována za žalobu, která splňuje toto dvojí kritérium.

Ke vztahům mezi žalobou v původním řízení na jedné straně a úpadkem dlužníka a úpadkovým řízením na straně druhé

31 Cílem žaloby v původním řízení je uložit žalované společnosti vrácení částek, které získala od dlužníka před tím, než proti němu bylo zahájeno úpadkové řízení. Žalobkyně opírá svou žalobu o postoupení pohledávky, která byla odsouhlasena insolvenčním správcem určeným v rámci uvedeného řízení.

Předmětem tohoto postoupení bylo právo na podání odpůrčí žaloby, které německý zákon upravující úpadková řízení přiznává insolvenčnímu správci ve vztahu k právním úkonům, které byly uskutečněny před zahájením úpadkového řízení a které vyvolávají pro věřitele účastnící se uvedeného řízení nepříznivé následky.

32 Ze spisu vyplývá, že odpůrčí žaloba upravená v německém právu v § 129 a následujících zákona o úpadkových řízeních, může být podána pouze insolvenčním správcem výlučně za účelem obrany zájmů věřitelů. Podle německé vlády však může být právo na podání odpůrčí žaloby postoupeno za předpokladu, že za toto postoupení bylo poskytnuto protiplnění ve prospěch věřitelů, které je považováno za rovnocenné.

33 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v kontextu žaloby, kdy se žalobce jednající jako insolvenční správce domáhal odpůrčí žalobou, založenou na úpadku dlužníka, vrácení částky, kterou dlužník zaplatil, Soudní dvůr rozhodl, že tato žaloba spadá pod čl. 3 odst. 1 nařízení č. 1346/2000 (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Seagon, bod 28).

34 Kromě toho ve výše uvedeném rozsudku SCT Industri Soudní dvůr ohledně uznání rozhodnutí o neplatnosti postoupení odsouhlaseného insolvenčním správcem určeným v rámci úpadkového řízení z důvodu, že tento správce neměl pravomoc nakládat s postoupeným majetkem, rozhodl, že tato otázka spadá pod pojem konkursu ve smyslu čl. 1 odst. 2 písm. b) nařízení č. 44/2001 (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek SCT Industri, bod 33).

35 Projednávaný spor v původním řízení se však liší od situací, v nichž byly vydány tyto rozsudky.

36 Na rozdíl od žalobce ve věci, v níž byl vydán výše uvedený rozsudek Seagon, nejedná totiž žalobce v původním řízení jako insolvenční správce, tedy jako orgán v úpadkovém řízení, ale jako postupník práva.

37 Kromě toho se na rozdíl od věci, v níž byl vydán výše uvedený rozsudek SCT Industri, tento spor v původním řízení netýká platnosti postoupení odsouhlaseného insolvenčním správcem a jeho oprávnění postoupit své právo na podání odpůrčí žaloby není zpochybněno.

38 Je tedy třeba posoudit, zda s ohledem na specifika žaloby podané žalobcem v původním řízení, má tato žaloba přímý vztah k úpadku dlužníka a úzce souvisí s úpadkovým řízením.

39 Ve svých vyjádřeních předložených Soudním dvorem společnost Jadecloud-Vilma a Evropská komise tvrdí, že původ a obsah žaloby podané postupníkem jsou v podstatě shodné s původem a obsahem odpůrčí žaloby podané insolvenčním správcem.

40 Nelze popřít, že právo, o které žalobkyně v původním řízení opírá svou žalobu, vykazuje vztah k úpadku dlužníka, protože jeho původ tkví v právu na podání odpůrčí žaloby přiznaném insolvenčnímu správci vnitrostátním zákonem upravujícím úpadkové řízení. Vyvstává však otázka, zda si nabyté právo, jakmile se dostává do majetkové sféry postupníka, zachovává přímý vztah k úpadku dlužníka.

41 Tato otázka však může zůstat otevřená, pokud je zjevné, že využití nabytého práva postupníkem nijak úzce nesouvisí s úpadkovým řízením.

42 Přitom je nutno konstatovat, jak poznamenává společnost F-Tex i litevská a německá vláda, že právo nabyté postupníkem podléhá jiným pravidlům, než jaká jsou použitelná v rámci úpadkového řízení.

43 Zaprvé, na rozdíl od insolvenčního správce, jenž je v zásadě povinen jednat v zájmu věřitelů, má postupník volnost při rozhodnutí, zda uplatní svůj nárok na pohledávku, kterou nabyl, či nikoli. Společnost F-Tex neměla zákonnou povinnost vymáhat postoupenou pohledávku.

44 Zadruhé, rozhodne-li se postupník uplatnit svůj nárok na pohledávku, jedná ve vlastním zájmu a ve svůj osobní prospěch. Podobně jako pohledávka, o kterou opírá svou žalobu, plyne výtěžek jím podané žaloby do jeho majetku. Následky jeho žaloby jsou tedy odlišné od následků odpůrčí žaloby podané insolvenčním správcem, jejímž cílem je nárůst aktiv podniku, který je předmětem úpadkového řízení (výše uvedený rozsudek Seagon, bod 17).

45 Okolnost, že ve věci v původním řízení mělo plnění odsouhlasené společností F-Tex jako protiplnění za postoupení práva na podání odpůrčí žaloby insolvenčním správcem formu povinnosti zaplatit procentní částku z výtěžku postoupené pohledávky, nemá na tuto analýzu vliv, jelikož se jedná o pouhý způsob platby. Takové smluvní ustanovení spadá do autonomie stran, protože není sporné, že insolvenční správce a postupník měli volnost ve výběru protiplnění zaplaceného postupníkem ve formě paušální částky nebo procenta z částek případně získaných zpět.

46 Kromě toho v německém právu, které je ve věci v původním řízení právem použitelným na úpadkové řízení, nemá skončení tohoto řízení žádný dopad na využití práva na podání odpůrčí žaloby postupníkem, které nabyl. Podle tvrzení německé vlády může postupník toto právo využít po skončení úpadkového řízení.

47 Vzhledem k charakteristikám, které vykazuje, nesouvisí tedy žaloba v původním řízení úzce s úpadkovým řízením.

48 Ač není nezbytné vyslovit se k existenci případné přímé vazby mezi touto žalobou a úpadkem dlužníka, je tedy třeba konstatovat, že uvedená žaloba nespadá do působnosti čl. 3 odst. 1 nařízení č. 1346/2000, a proto ani pod pojem konkursu ve smyslu čl. 1 odst. 2 písm. b) nařízení č. 44/2001.

49 Na druhou část první otázky je proto třeba odpovědět tak, že čl. 1 odst. 1 nařízení č. 44/2001 musí být vykládán v tom smyslu, že žaloba podaná proti třetí osobě žalobcem jednajícím na základě postoupení pohledávky odsouhlasené insolvenčním správcem určeným v rámci úpadkového řízení, jejímž předmětem je právo odporovat právním úkonům, které má tento insolvenční správce na základě vnitrostátního zákona upravujícího toto řízení, spadá pod pojem občanská nebo obchodní věc ve smyslu tohoto ustanovení.

K první části první otázky

50 Podstatou první části první otázky předkládajícího soudu je, zda příslušnost přiznaná nařízením č. 1346/2000, tak jak je vykládáno Soudním dvorem, soudům členského státu, v němž bylo zahájeno úpadkové řízení, k rozhodování o žalobách, které vyplývají z tohoto řízení a s takovým řízením úzce souvisejí, je výlučnou příslušností, či nikoli.

51 Vzhledem k odpovědi na druhou část první otázky není třeba na první část této otázky odpovídat.

Ke druhé otázce

52 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda právo na účinnou právní ochranu, zaručené článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie, zakazuje vnitrostátním soudům členského státu, u kterých byla podána žaloba, k jejímuž projednání by nebyly příslušné podle čl. 2 odst. 1 nařízení č. 44/2001, odmítnout svou příslušnost, když se vnitrostátní soudy jiného členského státu již prohlásily za nepříslušné podle čl. 3 odst. 1 nařízení č. 1346/2000.

53 Tato otázka je v rámci sporu v původním řízení relevantní pouze v případě, že by litevské soudy nemohly svou příslušnost založit na ustanovení unijního práva.

54 Jelikož však z odpovědi na první otázku vyplývá, že spor v původním řízení spadá do působnosti nařízení č. 44/2001, je příslušnost litevských soudů určena na základě čl. 2 odst. 1 a čl. 60 odst. 1 uvedeného nařízení jakožto soudů členského státu, na jehož území má žalovaná společnost své „bydliště“.

55 Z toho vyplývá, že na druhou otázku není třeba odpovídat.

K nákladům řízení

56 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Článek 1 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech musí být vykládán v tom smyslu, že žaloba podaná proti třetí osobě žalobcem jednajícím na základě postoupení pohledávky odsouhlasené insolvenčním správcem určeným v rámci úpadkového řízení, jejímž předmětem je právo odporovat právním úkonům, které má tento insolvenční správce na základě vnitrostátního zákona upravujícího toto řízení, spadá pod pojem občanská nebo obchodní věc ve smyslu tohoto ustanovení.

Podpisy.